

MATINALS SEAS 2009-2010

Excursió dia 7 de febrer de 2010

CASINO DE LA RABASSADA (Collserola)

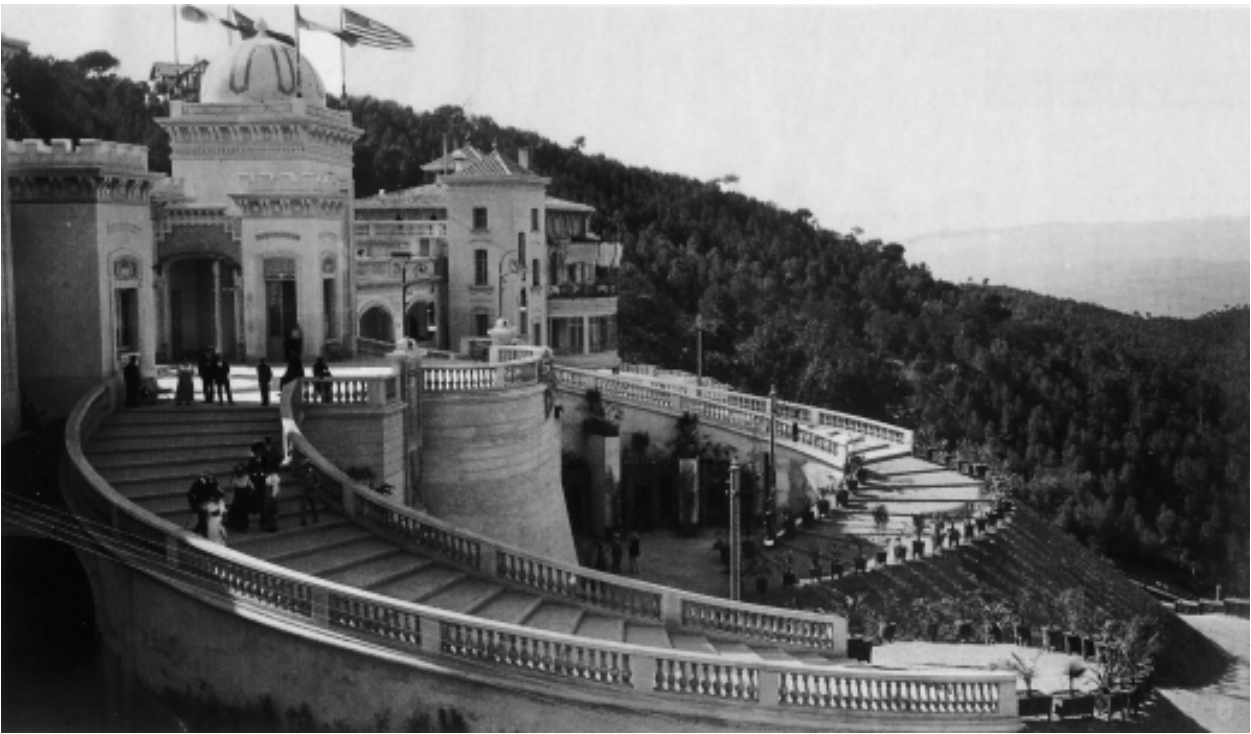
El casino de la Rabassada.

A finals del segle XIX neixen a França els casinos. El govern francès restringeix els jocs d'atzar. Tant sols es permeten als casinos de determinades estacions balneàries, termals o climàtiques. El casino de la Rabassada es construeix pràcticament en aquesta època, a principis del segle XX (per cert, durant molt de temps s'ha escrit Arrabassada, però els experts han decidit que s'ha d'escriure La Rabassada, nom que probablement deriva del mot comú rabassa, que significa «part baixa de la soca dels arbres i arbusts»).

Barcelona viu un moment d'esplendor econòmica al tombant del segle. La ciutat creix de manera accelerada i troba a Collserola un lloc idoni per instal·lar-hi un hotel. És el darrer any del segle XIX, el 1899, quan s'inaugura, a mig camí entre Sant Cugat i Barcelona, a la carretera de La Rabassada, el Gran Hotel Restaurant de La Rabassada, obra de l'arquitecte francès Lechavalier Chevignard, el qual fa un projecte en què barreja diversos estils arquitectònics: modernista, neo-mossàrab, etc. S'anunciava de la manera següent: *Establecimiento de primer orden, a cuatrocientos metros sobre el nivel del mar i rodeado de frondosos bosques. La situación topográfica, desde el punto de vista pintoresco y sano, no tiene rival en Europa.*

Deu anys més ençà, l'arquitecte català Andreu Audet fa el projecta del casino, que es construirà just al costat de l'hotel. La inauguració tindrà lloc l'estiu de l'any 1911. L'acte va ser espectacular, amb un banquet per a més de 300 convidats. Això podia llegir-se a la premsa uns dies abans de la seva inauguració: *Casino particular. Juegos varios. Restaurante de lujo. Servicios a la gran carta. Chef de París. Conciertos por la Orquesta Tziganes. Atracciones americanas. Scenic Railway. Cake Walk. Rowling alleys...* I uns dies després: *Els jardins eren el deliri del públic que hi va assistir. Des de personalitats polítiques a potentats homes de negocis i de la vida civil, tots volien ser-hi i gaudir d'unes instal·lacions que es consideraven úniques en tot el país.* Hi havia, efectivament, amplis jardins on conviuen plantes de diverses parts del planeta. A l'interior hi havia diverses sales de descans, i al primer pis un elegant menjador amb una rotonda. S'hi va arribar a instal·lar un Cercle d'Estrangers amb la finalitat de proporcionar-los una estada agradable. Dues àmplies escalinates conduïen a una sèrie d'atraccions a l'aire lliure (l'atracció principal era unes enormes muntanyes russes —la Scenic Railway— de 2.000 metres de recorregut, amb unes emocionants caigudes des de 25 metres d'alçada i un túnel de 60 metres de llarg). En tots els detalls del complex hi havia luxe. Diversos automòbils eren a disposició dels clients que sortien del centre de Barcelona cap al Casino de manera continuada durant tot el dia. El gran menjador de l'hotel era curull d'exquisides propostes de cuina internacional; es gaudia d'una magnífica vista de Collserola.

Al Casino de La Rabassada s'hi jugaven grans fortunes a la ruleta russa, fet que va ocasionar catàstrofes econòmiques i no poques

L'escalinata del casino de la Rabassada.

desgràcies a famílies importants de la societat barcelonina. Alguns dels qui quedaven arruïnats de cop i volta se suïcidaven. A Antoni Casas Magrans, algtzmir de l'ajuntament de Sant Cugat, li corresponia acudir acompanyat d'un jutge a despenjar el cadàver i a certificar la mort. Casas Magrans tenia molta relació amb el responsable del casino i cap dels *croupiers*, el francès Louis Ponet, no només per aquesta trista funció sinó també perquè s'havia responsabilitzat, des de l'Ajuntament, dels tràmits per a la construcció del casino. De seguida el govern civil i l'església —que estava construint el temple del Sagrat Cor al cim del Tibidabo, ben a prop de les instal·lacions de l'hotel i el Casino— van començar a pressionar perquè tanqués, cosa que va succeir en arribar la dictadura de Primo de Rivera.

Durant la guerra civil (1936–1939), el Casino de La Rabassada va esdevenir una instal·lació militar i es van enderrocar bona part dels edificis per fer-ne metralla i armament. S'hi van instal·lar els *rojós*, recorda l'escriptor Xavier Moret al llibre *Collserola pas a pas*, el qual recull un comentari de Pepito Mur, que havia estat a l'interior del Casino quan tenia deu anys: *Mataven tanta gent*

(durant la guerra) que una de les meves diversions de nen, juntament amb altres nens del barri, era la d'anar a veure quants n'havien matat. Els trobàvem a les cunetes de La Rabassada...

Als anys 40, els seus propietaris es van vendre el Casino, entre d'altres motius, per recuperar el ferro —el que no s'havia utilitzat durant la guerra— que en aquella època escassejava.

Avui, del Casino de La Rabassada només en queden ruïnes, envoltades d'alzines, rouredes, pins, rèptils, ocells, porcs senglars, etc. La natura ha guanyat definitivament la partida.

Façana del casino.

VIADUCTE DE CAN RIBES

Pont que travessa el torrent de la Rabassada en la seva part més alta és un dels indrets més espectaculars de la serra i sorprèn per les seves grans dimensions i excel·lent estat de conservació. Es tracta d'un gran pont de maó i pedra construït cap a 1908–1909 amb 85 metres de llargada i 19 d'alçada màxima amb setze arcades. Sembla que aquesta gran obra va ser encarregada per un ric empresari tèxtil de Rubí, Lluís Ribas i Regordosa, que tenia

pensat construir-se una residència a l'altre costat del viaducte, però que va morir quan tan sols se n'havien aixecat els fonaments, que encara s'aprecien mig coberts pel bosc.

La vista sobre el Tibidabo és magnífica, i cap a l'est es veuen la zona de la font Grogà i la vall de Sant Medir. Però la millor panoràmica és cap a l'oest, on es domina des del torrent de La Rabassada fins a les ciutats vallesanes de Sant Cugat i Rubí i, al fons, la muntanya de Montserrat.

Viaducte de can Ribes. Foto de Josep Maria Rius.